

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. iztis
plačano do
Ljubljana

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglas se računa po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65
Upravišтво: Strossmayerjeva ulica 1, pritličje. Telef. 65.
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10.666.

Politika sporazuma.

Davidovičeva sporazumaška vlada je zrušil medsebojni nesporazum sporazumašev samih. Tri male stranke: klerikalci, muslimani in Davidovičevi demokratje so se strnili v takozvani ožji blok. HRSS jih je sicer podprla, a v ožji blok ni vstopila, ker se z njimi ni mogla sporazumeti, hotele pa je stvoriti sporazum Hrvatov s Srbi. Vendar pa se je z ožjim blokom sporazumela v toliko, v kolikor je ta blok pomagal rušiti državne temelje.

Ta nezakoniti sporazum ni mogel biti dolgotrajen. Zrušil ga je Radićev blebetavi jezik in Radićeva znana nestalnost, ker Radić je stalen samo v svoji nestalnosti in rušenju, a nikdar v pozitivnem delu.

Radić je, ko se je poprej primereno napil (znano je, da Radić pred svojimi nastopi navadno zavzije gotovo merico alkohola), dne 23. oktobra in pozneje tudi 1. novembra s svojima govoroma v Zagrebu zadal smrtni udarec sporazumaški Davidovičevi politiki. Nato se je pojavila kombinacija o Pašić-Prihičevićevi volilni vladi. Čim je ta vest dospela v Zagreb, se je Radić trenutno iztreznil in že naslednjega dne zatrobil na umik, toliko da ni rekel, da je svoj govor izrekel v ne popolnoma preračunljivem stanju.

Radić, ki je prvi dan napadel vse v Beogradu, označuje drugi dan postopanje kralja v reševanju krize kot patriotsko skrb. Radić, ki prvi dan napade izvolitev Ljube Jovanovića predsednikom skupščine in svoje zastopnike vsled tega imenuje bedake, pravi prihodnji dan, da je sreča, da je Jovanović izvoljen in pristavlja, da je izid volitve predsedništva — sijajen! Prvi dan je rekel, da ne vstopi v koncentracijsko vlado, potem pa je izjavil, da je za koncentracijo tudi z radikali. Najprej napada vojsko, takoj nato pa hvali srbske oficirje in pravi, da hoče v vprašanju vojske stvar tako urediti, da bodo v njo sprejeti vsi upokojeni častniki, »tako da moremo postati — pravi on — v oči gled znani hrabrosti naših seljakov in njihovi neizčrpní vztrajnosti nepremagljivi. Dalje pravi Radić doslovno: »Služiti se mora!«

Resnica je, da ima strah velike oči, a da bi se politik, ki ima toliko zastopnikov kot Radić, mogel tako plašiti in iz strahu v taki meri menjati svoje politične izjave, pač razumen človek ne more razumeti.

Skozi indijski pragozd.

Šeststo kilometrov oddaljeno od Kalkute leži na potu v Dardšiling, ob vznožju himalajskega predgorja ležega angleškega letovišča, zloglasna džungla Rayma, katero je mogoče doseči po štiridnevnem potovanju skozi goščavo pragozda. Džungla je bila prej vsled bujno rastočega poprovega grmičevja cilj številnih karavan. Po ustanovitvi vojaške zdraviliške postaje v Dardšilingu in zgraditvi bengalskega železniškega omrežja pa se kupčija ne izplača več. Ni vredno, da bi človek radi par vrečice poprovega zrnja stavil svoje življenje v nevarnost. Pripovedujejo, da je džungla, v kateri bivajo divje zveri in je prenapolnjena s strupenimi kačami, tudi obljubena od nekega belega plemena.

»Na našem štiridnevnem potovanju«, pripoveduje Marijo Appellius v »Popolo d' Italia«, »smo našli samo na nekega slaboumnega človeka, ki je govoril sam s seboj. Drugače je mr-golelo v džungli opice različne velikosti, ki s svojo živahnostjo in kričanjem motijo tišino pragozda. Kraj, kjer smo

Timotijević vrnil mandat!

Odgovor radikalnega kluba. — Senzacionalen članek »Samouprave«. Komunique demokratskega kluba.

Beograd, 5. novembra. Danes je bil v razvoju krize zelo razburljiv in važen dan. Danes ob 1.30 je Kosta Timotijević vrnil kralju svoj mandat. Dogodki so se razvijali sledeče: Ob 8. zjutraj so se sestali načelniki ožjega bloka in so zelo obširno komentirali uvodni članek radikalne »Samouprave«, ki med drugim naglašja, da je radikalni klub po soglasnem sklepu izročil Kosti Timotijeviću svoj odgovor, ki poudarja, da je v interesu države, da se sestavi poslovna koalicijska vlada, ki bi vestno izvrševala zakone proti vsakemu, ne trpeč nobenega protidržavnega in protiuslavnega oz. protizakonitega delovanja. »Samouprava« ta odgovor tudi tako komentira, da radikali pod nobenim pogojem ne dovoljujejo nadaljevanja politike Ljube Davidovića in da nočejo sodelovati s Stjepanom Radićem. Po konferenci ožjega bloka je Timotijević očividno zelo nezadovoljen izjavil zastopnikom tiska, da je današnji tisk zelo poslab-

šal njegovo misijo. Nato je sledila konferenca med voditelji radikalov in Kosto Timotijevićem. Klerikalci in muslimani so na skupni seji sklenili, da odklonijo sodelovanje z radikali. Danes ob 11.30 se je vršila seja Davidovičevega demokratskega kluba. Seji sta prisostvovala tudi dr. Korošec in dr. Spaho, ki sta demokratskemu klubu sporočila sklep svojih klubov, nakar je demokratski klub sprejel isti sklep in izdal komunique, ki se glasi: »Demokratski klub konstatira, da odgovor radikalnega kluba, izročen sinoči g. Timotijeviću, ne odgovarja mandatu, ki ga je dala krona g. Timotijeviću. Današnji uvodnik »Samouprave« tudi trdi, da radikali nočejo nadaljevanja dosedanje politike sporazuma, na katero se je oziral mandat g. Timotijevića. »Po seji demokratskega kluba je izjavil Kosta Timotijević zastopnikom tiska: »Moja misija je propadla!« Nato je odšel na dvor in kralju vrnil svoj mandat.

Radi te nestalnosti Radićeve politike se danes nobena stranka ne more naslanjati na Radića, še manj pa z njim sodelovati. Zaradi tega Radićeva stranka kljub svoji moči ni za naš narod doslej ničesar dobrega storila, niti ne bo v bodoče kaj koristnega dosegla, ker jo vodi fantast, a ne politik.

Naši državni je potrebna stalna, trezna in realna politika, ki se ne menja po vsakem političnem vetru. Fraz in teoretičnih preklarij smo imeli v zadnjih šestih letih že več kot dovolj. Kako majhni smo napram drugim državam! Vsako stvar jemljemo politično in na tej podlagi vodimo vsa leta diskusije in delo v vseh panogah našega državnega in narodnega življenja. Preko ozkih mej politike ne moremo priti do širšega, koristnejšega udeleževanja in napredka v upravnih, gospodarskih in kulturnih vprašanjih. Močna vlada z doslednim izvajanjem svojega programa je edino jamstvo za uravnovesenje notranjih in zunanjih

razmer. Tako vlado si želi narod in narodova volja se mora izpolniti, ker je v parlamentarni državi suverena. Ta volja pa se ne izraža v radićevskih in federalističnih političnih izbruhih, nego temelji v ljubezni do države in v spoštovanju najvišjih zakonov, ki imajo svoj izvor v vidovdanski ustavi. Ideja našega državnega in narodnega edinstva bo znagala preko Radića in njegovih zaveznikov, ker nosi vsaka velika ideja v svojem bistvu seme končne zmage. Tako nas uči zgodovina in zato je naša vera v zdravejšo, pomembnejšo bodočnost trdna.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

Petek, 7. novembra ob 20.: »Poslednji mož«. Abonma.

Curiška borza

v sredo 5. nov. Zagreb: 7.50

ZAGREBSKA BORZA

v sredo, dne 5. novembra.

Dunaj: 0.09675—0.09875.

Milan: 3.—3.03.

London: 312.5—315.5.

Newyork: 68.20—69.20.

Pariz: 3.615—3.665.

Praga: 2.05—2.08.

Cari: 13.30—13.40.

Politične vesti.

TIMOTIJEVIČEVA MISIJA. V torek dopoldne je ožji blok na svoji seji oficijelno izrazil željo, da se sestavi koncentracijska vlada s Timotijevićem in dal Timotijeviću nadaljne instrukcije za pogajanja z radikali. Ideja širše koncentracijske vlade je padla v vodo, ker so samostojni demokrati, zemljoradniki in radićevci odklonili vstop v Timotijevićevo vlado. Radikalni klub je na svoji dopoldanski seji sklenil, da radikali vstopijo v vlado. Med drugim pa zahtevajo v svojih pogojih, da nova poslovna vlada sprejme v svoj program dopolnitve zakonov o invalidih, o korupciji, o zemljoradniških kreditih, dovršitev obrtniškega zakona, zakona o pomoči proti ujmam in zakonov o tisku in proračunu. Radikali zahtevajo tudi strogo izvajanje zakonov na vse strani in zaščito pred napadi na državo, kralja in vojsko. Kljub pristanku radikalov pa se v splošnem dvomi o uspehu Timotijevićeve misije.

DEMISIJA MACDONALDOVE VLADE. Macdonald je v torek ob 5. popoldne izročil kralju demisijo celokupnega kabineta. Kralj je demisijo sprejel in poveril sestavo vlade Baldwinu. Govori se tudi, da bo Macdonald vsled svojega slabega zdravstvenega stanja odstopil tudi kot vodja delavske stranke.

K „Dinarskemu dnevu“

Jugoslovanske Matice

9. novembra 1924

Brez šol, brez knjig, brez naše so besede v Gorici, v Trstu, v Istri otročiji; če sami jih ne rešite te bede, vsi bodo skoro narodni mrličji.

se ustavili, je na karti zaznamovan kot »kačji gozd«. In po pravici. Kraj je prenapolnjen s kačami in gadi vsake vrste in velikosti. Med najstrašnejše kače spada gotovo klobučarka, ki je poleg tega ena največjih kač. Njej se pridružijo gadi vsake vrste, neškodljivi in strupeni, beli skašni škorpioni, ki usmrte človeka tekom pol ure, velike bengalske pijavke, ki nažrte krvi dosežejo velikost moške roke itd. Brezkončno je število živali, ki jih požro kače; človek postane le redkokadaž žrtev zavratne živali. Še celo velike mačke niso varne pred napadi kač. Gorje panterju, okoli katerega se je ovila klobučarka! Zastonj je njegovo otepnanje, izgubljen je!

Neizprosni nasprotnik kač pa je takozvana mačka mungo, ki dnevno uniči na tisoče teh reptilov. Če je zasadi svoje ostre zobe klobučarki v glavo na mesto, kjer najmanjša rana smrtno upliva, je izgubljena. Zaman se vrtil in zvičja kača, da bi se otresla sovražnika, zaman brizga strup v zrak, mungo ne izpusti svoje žrtve, dokler zvita v kolobar ne leži pred nim. Kadar se čuje tanki mungov pisk, zbeže vse kače, vendar je ponavadi pre-

pozno, kajti pisk je čuti trenotek pred napadom. Angleži nameravajo munga vzgajati v velikem številu v svrhu uničevanja klobučarke.

Naši štirje šotori iz belordečega platna s svojimi okrasi so oživel to kačjo samotjo. Sivi šotori domačinov so se popolnoma prilagodili okolici. Zunaj spijsi sloni, živali nimajo strahu pred klobučarko, ki si jih ne upa napasti. Vroč solnčen dan je. Nad gozdom pa se razprostira temna senca noči, ki je ne moti niti najmanjši veter. Vročina, ki pripeka, izpuhteva gozdno vlago. Na minijone mušic in kebrov šviga po zraku. V tej atmosferi človek težko diha. Izsušen jezik je kot prilepljen na grlo, a voda v termosteklenicah je mlačna in neužitna. Brez moči in volje tavamo po gozdu, nasičenem z gnilobnim duhom miazmov.

Zavest, da prihodnje jutro dosežemo višine Dardšilinga, nas še drži po koncu. Maharadža iz Kapustarla, naš ljubeznivi tovariš nam je zagotovil, da se tam klimatične razmere zboljšajo že v višini 300 metrov. Kakor zatrjuje, bo celo hladno, ker veter, prihajajoč iz višin Mont Everest, pih-

lja čez pobočja Dardšilinga. Tako ležimo in čakamo, mirno motreč okolico. Nenadoma pa preseka ozračje rezek krik, podoben kriku smrtno ranjene živali. Ves tabor je pokonci. »Veliki sahib!« Krik se razlega od šotorov domačinov semkaj. Sloni trgajo verige, konji se divje vpenjajo. V trenutku so šotori prazni. Nekega Indijca je pičila kača. Pohite! smo k nesrečnejši, ki se je zvičjal v krčih. Noga mu je popolnoma zatekla, mal krog, iz katerega je curljala kri, kaže mesto, kjer ga je pičila kača. Pristopil je zdravnik in namazal rano z lapisom. Toda ni bilo več pomoči. Strup deluje bliskovito. Najprej nastopi omotica, pogled postane moten, pulz bije počasneje. Ranjenec se je onesvestil. Ko se je zopet zavedel, je čutil bolečine v nogi. Strup je pričel kri razkrajati in nastopil je smrtni boj. Še par konvulzivnih streslajev in nesrečnejši je bil mrtev. Indijci so dvignili truplo svojega tovariša in ga pokopali. Na mrkih obrazih nisi opazil izraza očitka. V smrti svojega tovariša vidi Indijec le izpolnitev usode, ki je za njega največji svetovni zakon.

Pravo

'SCHICHTOVO' milo 'JELEN'
z znamko

varuje Vaše drago perilo. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Dnevne vesti.

NOVE DINARSKÉ BANKOVCE bo dalo izdelati finančno ministrstvo. Teh novih novčanic bo za 30 milijonov dinarjev in se bodo zamenjale za stare poškodovane in obrabljene.

ZAKON O ZAVAROVANJU DELAVCEV se bo počenši s 6. novembra razširil na vse delavce. Obenem se odbije 5-odstotna doliada od zavarovane mezde v svrhu vzdrževanja delavskih zbornic. Te doklade ne bodo plačevali delodajalci, pač pa tudi železničarji in rudarji.

IZ POSTNE SLUŽBE. Za stalno upraviteljico poštnega urada v Gornjem gradu je imenovana poštarica Marica Škofljekova.

PREDAVANJE O NAŠEM PRIMORJU V PRAGI. Turistično društvo »Adria« v Pragi je otvorilo vrsto predavanj o jugoslovenskem Primorju, ponazorjenih s številnimi skioptičnimi slikami. Otvoritveno predavanje je imel pred nekaj dnevi v dvorani Hlahola dr. Vlastimil Klima, ki je bival tudi letos dalje časa v Dalmaciji.

POSLEDICE ZLOUPORABE KOKAINA. Tudi Švica je sedaj stopila v vrsto držav, katerim prizadeva uživanje kokaina prav resne skrbi. V Lausanni si je pred par dnevi neka družba deklet in fantov privoščila odurno šalo. Primešala je vinu kokain. Posledice so se kmalu pokazale. Še predno je napočila zora, je bilo eno dekle mrtvo, njena prijateljica pa je zbolela na strašnih krčih in je izdihnila v bolnici. Eden izmed mladeničev je pozneje tudi umrl radi zavžitega strupa, dočim se njegov tovariš, ki je organiziral opasno zabavo, bori s smrtjo. Švicarske oblasti so radi tega slučaja razburjene in so uvedle radi kokainomanije najstrožjo kontrolo.

KONEC DEPORTACIJE FRANCOSEKIH KAZNJENCEV V GUYANO. Na Francoskem je bila dosedaj navada, da so pošiljali največje zločince na Guyano, kar je pomenilo toliko kakor smrt. Redkokateri belokozec je vzdržal del časa v nezdravi okolici pod bičem malarije in tropičnega solca. Lani pa je velik del francoskega časopisja otvoril kampanjo proti deportacijam ter je nastopil proti tej nečloveški kazni. Sedaj je francoska vlada sklenila, da se kolonije kaznjencev na Guyani ukinejo in da se imajo vsi kaznjenci, ki so še tamkaj, vrniti v domovino.

IZREDNO ZDRAVILO ZA RAZNE VRSTE REVMAZMA (protina). Po tej grozni bolezni naš narod zelo mnogo na revmatizmu in mnogi ne vedo, da se da ta bolezen sedaj lahko in hitro ozdraviti z zdravilom »Radio-Balsamica« dr. Rahlejeva. Še v Rusiji se je dr. Rahlejev posvetil proučevanju tega zdravila in njegov dolgoletni trud je bil tudi obilno poplačan. Ko je dr. Rahlejev pred dvema leti preizkušal svoje zdravilo v Sloveniji, je dosegel izredne uspehe, tako, da je danes njegovo zdravilo pripoznano za najboljšo sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. O njegovi zdravilnosti svedoči najbolj potrdila profesorjev in lekarnarjev in zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov. »Radio-Balsamica« zelo hitro deluje in ne pusti nikakih znakov ne na koži ne v organizmu ter je popolnoma neškodljiva za srce. Z dvema do tremi steklenicami »Radio - Balsamica« ozdravi se tudi najbolj zastarel revmatizem. Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju »Radio-Balsamica«, Beograd, Kosovska ulica 43.

bra ob 8. uri zvečer v malo dvorano Narodnega doma. Dnevni red: volitve.

SMRTNA KOSA. V torek, dne 4. novembra je umrla v Celju gospa Terezija Bračič, vdova po postajenačelniku južne železnice in mati sodnega nadsvetnika g. dr. Bračiča in general. ravnat. južne železnice v p. g. dr. Bračiča v Ljubljani. Pogreb je v četrtek popoldne ob 14. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Spoštovani rodbini naše sožalje!

UMRL JE v javni bolnici v Celju po kratkem trpljenju dne 4. novembra Tugomer Dobovišek v nežni mladosti 5 let. Pogreb se vrši v petek ob 15. uri na Mestno pokopališče. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

UMRL JE v tuk. bolnici nadsprednik drž. žel. Jurij Lešnik iz Ljubljane, ki se je bil dne 7. septembra t. i. na celjskem kolodvoru ponesrečil. Ko je v službi hotel prekoračiti železniški tir, ga je neki premikajoči se voz podrl na tla, pri čemur mu je šlo kolo nogo in mu zmečkalo levo stopalo. Pokojni je bil star 54 let. Pogreb se vrši v četrtek, dne 6. t. m. ob 9. dopoldne iz celjske javne bolnice na kolodvor, od koder se prepelje truplo v Ljubljano.

SMRTNA NESREČA. V kamnolomu v Polulah pri Celju se je dne 3. t. m. ponesrečil Josip Kugler, delavec iz Gaberje. Kopal je pod nekim hrastom kamne za gramoz, pri čemur pa se je hrast zrušil in tresel Kuglerja v prepad.

POŽAR V GORICI PRI CELJU. V ponedeljek, dne 3. t. m. popoldne je pričelo gori v stanovanjskem poslopju posesnice Antonije Hriberšek v Gorici št. 17., občina Vel. Pirešica pri Žaleu. Vnele so se saje v dimniku. Iskre so padale na slamnato streho, ki se je takoj vnela. Ogenj se je bliskovito razširjal ter objel tudi gospodarsko poslopje in svinjak. Razen živine in majhnega dela pohištva, ki so ga še pravočasno rešili, so zgoreli vsi poljski pridelki in druge premičnine. Vsled hudega vetra se je vnel tudi v bližini ležeči gozd, last iste posesnice. Požrtvovanosti požarnih bramb iz Babnega, Gaberje in Celja se je zahvaliti, da se je požar omejil na stanovanjsko hišo in gospodarska poslopja, ki so postala žrtev požara. Poslopja so bila zelo nizko zavarovana. Škoda se ceni nad 250.000 Din.

SUM TATVINE. V posesti Ivana Rebernika, sedaj v zaporu okrajne sodnije v Ptuj, se je našla ena srebrna žepna ura, vredna 400 K, srebrna cilindar remontoar ura z verižico, z obeskomo goldinarja in 6-krajcarskim novcem iz leta 1848., vredno skupaj 600 K, dalje srebrna cilindar remontoar zapestna ura, vredna 400 K, medajlon s podobo Matere Božje z dvema srcema na srebrni verižici, vredno 100 K, en prstan iz novega zlata z modrim kamnom, vreden 400 K, iz double zlata brez kamna, vreden 20 K, prstan iz novega zlata s kamnom almatin, vreden 60 K, privesek k uri, prvotno gumb od manšete iz double zlata, vreden 20 K. Dalje se je našlo pri njem 8 kronske novce (stare avstrijske krone) in en avstrijski goldinar. Obstaja sum, da izhajajo ti predmeti, ki so se našli v posesti Ivana Rebernika, iz kake tam izvršene tatvine. Oni, komur so bili gornji predmeti morda ukradeni, naj se oglasi pri okrajni sodnji v Ptuj.

KINO GABERJE. Ker je film »Lavina« danes zopet izostal, se predvaja v sredo 5., četrtek 6. in petek 7. novembra: »Plamen«, senzacijska drama v 5 dej. V glavni vlogi: Pola Negri. Godi se leta 1860. v Parizu. Silen čar tega filma leži haš v miljeju dobe, ki jo pri nas imenujemo bidermajersko. Galantnost, koketnost, ljubkost, ugla-jene manire, udobni, intimni interijeri itd. Zgodba filma je poleg tega bi-

ser med kinodeli. Igralci so popolni in gotovo prvovrstni. Oglejte si razstavljene fotografije.

KONCERTNA KAVARNA »CENTRAL« V CELJU. Dnevno koncert salonskega orkestra »Mignon« iz Zagreba.

Dopisi.

VOJNIK. Prostovoljno gasilno društvo v Vojniku priredi na Martinovo nedeljo, dne 16. t. m. »Martinov večer« v Posojilnični dvorani z bogatim sporedom. Čisti dobiček je namenjen v izpopolnitev inventarja. Začetek ob 15. uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

PODRUŽNICA JUGOSLOVANSKE MATICE V VOJNIKU otvori v nedeljo, dne 30. nov. novi gledališki zastor v Posojilnični dvorani, katerega je umetniško izgotovil učitelj gosp. Drago Kline. Obenem se proslavi tudi narodni praznik ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Natančni spored prireditve se še objavi.

Sokolstvo.

SOKOLSKÉ PLESNE VAJE se vrše redno vsako nedeljo ob 8. uri zvečer. Med tednom se bo čas določil pri prihodnji plesni vaji, ki se vrši v nedeljo 9. novembra. Prinesite izkaznice s seboj, ker brez njih je vstop zabranjen. Na novo pristopivši obiskovalci dobijo izkaznice v času plesnih vaj v sejni sobi telovadnice. Pridite vsi točno!

»SOKOLSKI GLASNIK«, 20. št. ima sledečo vsebino: Svim župskim in društvenim blaginjcima! — Iz starešinstva JSS. — Iz žup. — Beleške. — Raznoterosti. — Jugoslovenski Sokol (Priloga): S. Vrdoljak: Sokolske akademije sa tehničnog i estetskog gledišta. — Sport i Sokolstvo. — M. U. Dr. Stanislav Bukovsky: Pregledni obris telesnega razvoja mladine za potrebo vaditelja. — Pregled. — Književnost.

Obrtni vestnik.

Obrtništvo in bodoči stanovanjski zakon. Veliko se trudi posebno »Trgovski list« odstraniti sedanjo zaščito stanovanjskih najemnikov, tako da ga bode morali stanovanjski najemniki sprejeti kot strastnega zagovornika hišnih lastnikov. Ne bi se temu čudili, ako bi bil ta list izrecno vzdrževan od hišnih posestnikov, toda ta list vzdržujejo tudi nekateri hišni najemniki. Situacija s tem drugim vprašanjem, bi kdo mislil, bi znala razburiti najemnike stanovskih tovarišev, toda temu ni tako. »Trgovski list« si, skoraj bi rekel, prilastuje pravice zavzemati v interesu trgovstva tako stališče. Samo ob sebi umevno je, da bo trgovina zmogla višjo najemnino kakor jo sedaj plačuje, toda tega ne bodo zmagali obrtniki ter se bodo morali potegniti v ozadje, da sploh ne bodo več prišli v poštev. Le ta namera more opravičiti sedanjo pisavo »Trgovskega lista«, ker sicer bi se moral preorientirati. Obrtništvo pa ima polni interes na tem, da mu je omogočeno ostati na prometnih ulicah in da v sedanjih razmerah še ostane pod zaščito stanovanjskega zakona. Obrtniki sicer to gonjo mirno gledajo, toda ako se bo stvar po »Trgovskem listu« uredila, bo situacija drugačna, toda tarnanje bo potem prepozno. J. B.

Prosveta.

Islandska velika noč in druge povesti. Anatole le Braz, prevedel P. V. B. Natšnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 149. Cena elegantno vezani knjiški 30 Din. Pod gornjim naslovom je nanizal prevajalec najlepše povesti iz francoskega, španske - ameriškega in angleškega slovstva. Gotovo je, da dominira le Braz-ova »Islandska velika noč«, ki je na čelu in po kateri je izbran naslov celotni zbirki. Iz francoskega slovstva je vzel le Braz, ki je znan po svojem delu in posvetilu tega očji domovini Bretanji; Lemaitre, delaven na polju pesništva, dramatike; Frapié, živahen opisovalec in silno izrazit, do Rodenbaha, ki je simbolist in opisuje v svoji prozi in poeziji mistično žalost pokrajin, o katerih sanja v svojem

3-2

Naše bilo je od pamtíveka vse Primorje in ves Korotan.

9. novembra 1924

DINARSKI DAN

za neodrešene brate in sestre.

Jugoslovanska Matica.

Celjske novice.

REDNI SESTANEK JDS za mesto Celje se vrši danes v sredo, 5. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji hotela »Balkan«. Polnoštevna udeležba!

NAŠA SLOVENSKA NEZAVEDNOST. Tozadevno dobivamo še vedno pritožbe, ki očitajo našim ljudem kršenje onega temeljnega narodnogospodarskega načela, ki pravi, da je neodvisen in resnično svoboden le tisti narod, ki je gospodarsko močan, da je torej nas vseh najvišja dolžnost, da krepimo slovensko obrt in slovensko trgovino, da bo ista tudi vsestransko delo in konkurence zmožna. Z ozirom na razne anonimne dopise in obtožbe, ki so lahko tudi prosto obrekovanje naših slovenskih ljudi, pa že kar vnaprej javno izjavljamo, da gredo v koš. Imena hoče poznati slovenska javnost, pavšalnega obrekovanja je bilo na tem polju že preko dovolj, rodilo pa ni uspeha. Sedaj treba zadevo obravnavati drugače.

MESTNO GLEDALIŠČE. V torek, dne 4. t. m. so gostovali člani Narodnega gledališča v Ljubljani s Pirandellovo komedijo v zarodku:

»Sestero oseb išče avtorja«. Gledališče je bilo nabito polno. Kakor je bilo pričakovati, občinstvo pravega smisla igre ni povsem razumelo. Kljub temu pa je delo kakor tudi dovršeno igranje Ljubljancev samo izzvalo med gledalci globok utis. Podrobnejšo kritiko objavimo v prihodnji številki.

ODBOR JUGOSLOVANSKE MATICE V CELJU vljudno vabi vse cenj. dame, ki bi bile pripravljene sodelovati pri Dinarskem dnevu J. M. v nedeljo 9. t. m., na sestanek in razgovor, ki se vrši v četrtek, dne 6. t. m. ob 8. zvečer v rdeči sobi Narodnega doma.

NARODNA ČITALNICA V CELJU je morala svoj redni občni zbor preložiti na soboto, 15. novembra 1924 ob 8. uri v Čitalnici v Narodnem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročila funkcionarjev: a) tajnika, b) blagajnika, c) knjižničarke; 3. volitve; 4. služajnosti. V slučaju nesklepčnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje in je sklepčen ob vsakem številu navzočih.

ORJUNA V CELJU sklicuje izredni občni zbor za četrtek, 13. novem-

CELJSKA POSOJILNICA D.

Stanje hranilnih vlog čez
K 120.000.000.—

V lastni palači Narodni dom (na oglu v pritličju).

Stanje hranilnih vlog čez
K 120.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnica v Šoštanju na Glavnem trgu.

domotožju. Od špansko-ameriških pisateljev je vzel Thomsona, zastopani so pa tudi Nervo, Gutierrez Najera in Gomez Carrillo s prav mičnimi delci. Od angleških je vzel Hearn, katerega dela so se širila širom Evrope, ki je z njimi spoznala, kakšen je v resnici daljni vzhod. Človek z užitkom čita vse povestice in knjigo priporočamo vsakomur, ki se hoče zabavati in imeti užitek s čitanjem. Knjigi je dodan tudi »Slovstveni dodatek«, ki vsakogar prav spretno hkrati uvaja tudi v tujo literaturo.

UMETNIŠKE RAZGLEDNICE naših jugoslovanskih »Velemož«. — Umetniško založništvo »Ažbe« v Mariboru je izdalo drugo serijo (12 razglednic) jugoslovanskih Velemož. Druga serija vsebuje reprodukcije sledečih moč: Finžgar, Fr. Prešern, Anton Foerster, Josip Stritar, Petar Zrinjski, Ivan Gundulić, Krsto Frankopan, vojvoda R. Mišić, Jovan Popović, Ljubomir Nenadović, Branko Radičević, Dositej Obradović. Reprodukcijske II. serije so izvršene v štirih barvah ter so krasno uspele. Priporočamo obenem tudi nakup Ažbetove »Adrijasereje«, kakor ljudskih razglednic z verzji in karikatur. Naročila se naj pošljejo na umetniško-tiskarski zavod in založništvo »Ažbe« v Mariboru, Koroška cesta 39, Slovenija. Telefon inter. 446.

PREROD, glasnik za gojitev treznosti in nruvno povzdigo naroda. Stev. 11. ima sledečo vsebino: Živio alkohol! Predsodki. — Mr. Protialkoholno gibanje in država. — Dr. Fran Ogrin. Pravilnik. Borba proti spolnim boleznim in alkoholizmu. — Fedor Mikšič. Srečne žene... (pesem). — R. Peterlin-Petruska. Dva mednarodna kongresa proti nepravdnosti v Gradcu. Vodnjak. (Listek). — Po P. Dörflerju priredil M. Avšič. Naš pokret. Dopisi. Drobiz. Šaljivo in še kaj.

Gospodarstvo.

XXXVIII. brzojavno tržno poročilo. Nürnberg, dne 30. oktobra 1924. 38 bal prodanih, srednji hmelj za 20 M pri 50 kg cenejši.

XXX. poročilo Hmelj. društva v Zaleu.

Zatec, Č. S. R., dne 31. oktobra 1924. Minuli teden je bilo na hmeljskem trgu pri mirnem prometu slabše povpraševanje in večje ponujanje; vsled tega so tudi cene padale.

Prodanih je bilo dnevno 50—100 bal skoro izključno za domačo (tuzemsko) potrebo. Inozemskih kupcev ni bilo. Prodajalo se je največ srednje in dobro srednje blago po 2500—2600 č. K za 50 kg. Prva notira je nominalno do 2700 č. K. Na kmetih se je kupovalo od 2500 ravzgor.

Pri slabem povpraševanju je končno razpoloženje mirno, cene se nagibajo v prid kupcem, ki so pri izbiri kvalitete zelo strogi.

Savez hmeljarskih društev.

Solnce ugaša?

Letošnje poletje je imelo kaj neprijetno vreme. Skoraj ni bilo dne, ko bi ne deževalo ali bilo za poletne dni ne navadno hladno. Nam se zdi, ko da poletja sploh nismo imeli. Julij in avgust sta bila prav po aprilsko nestanovitna.

Meteorologi trde, da je k poglavitnim vzrokom letošnje poletne mizerije treba šteti tudi dejstvo, da je toplotna moč solnčnih žarkov padla od 1. 1922. pod povprečno črto, kar pomeni, da nam solnce daje manj toplote kot jo je dajalo preje. Silneje pa greje koncem poletja in v zgodnji jeseni.

Vremenski preroki pravijo, da so poletja že od 1. 1775. vedno bolj hladna, dočim zime postajajo toplejše. Tako mihih zim kot jih imamo zadnja leta, poprej v našem podnebnju nismo poznali.

Ta pojav je baje v zvezi z izpremembami na solncu. Znano je, da je solnce ogromna krogla (1½ milijonkrat večja od zemlje), ki pa sestoji iz tekoče snovi, podobne lavi, katero tudi naši vulkani včasih izbruhajo iz zemeljskega trebuha. Kakor se je nekoč ohladila zemlja in se na njeni skorji začelo razvijati življenje od drobnega črva do človeškega genija, tako se tudi solnce počasi ohlajuje. Čez milijone let bo na solncu začela nastajati skorja. Gotovo je, da se danes pojavljajo na solncu prva znamenja procesa, ki bo trajal neštete milijone let in pripravil konec materi zemlji, katera bo brez solnca zmrznila v vse mirujo.

Če bo šlo tako dalje, bo vreme vedno bolj šegavo. Kar se poletja tiče, zatrjujejo učeni vremenski preroki, da prihodnje leto ne bo nič boljše.

Strelna — najlepša smrt.

Že stari kulturni narodi, Grki in Rimljani, so verovali, da bogovi posebno ljubijo one, ki jih sredi najlepšega življenja udarijo s strelo. Znanemu angleškemu učenjaku Tyudaflu je uspelo dokazati, da je smrt po streli v resnici popolnoma brez bolečin. V začetku se bi ta trditev marsikomu zdela čudna, vendar nam bo vse jasno, ko izvedemo, na kaj opira sloveči fizik svojo trditev. Vsak občutek telesne bolečine, ki ga privedejo živci v možgane in nam odtod stopa v zavest kot bolečina, potrebuje dalje časa, kakor bi to bil slučaj pri smrti po streli. Pri človeku, ki je vanj tresčilo in ga ubilo, bi torej nastopil občutek bolečine šele precej časa po smrti. Prvi, ki se je bavil s hitrostjo premikanja v živcih, je bil nemški fiziolog Helmholtz; ta je dokazal, da se premakne doznava v živcih približno 40 do 60-krat v 1 sekundi. V primeri s hitrostjo zvoka, luči, elektrike je hitrost gibanja v živcih minimalna. Krogla moderne vojaške puške prodira 1 tisočinko sekunde skozi človeško črepijo, dočim rabi strela le eno stototisočinko sekunde, da prodre človeško telo in v njem učinkuje. Ako bi torej hotela nastopiti bolečina, je človek že davno mrtev. S tem se strinjajo izpovedbe onih, ki jih je zadela strelna, ki pa so jih z umetnimi sredstvi obudili v življenje. Vse izjave se strinjajo v tem, da dotičniki niso občutili nobene bolečine. Ali ni za ponesrečencem ustalim v tolažbo, da ta ni trpel bolečin, ko se je ločil s tega sveta!

Z ozirom na to je kulturna kazen odredila, da se vrši smrtna kazen potom električnega toka. Ti »električni stoli«, kakor so jih imenovali, pa se niso obnesli. Res je, da obsojenec v trenutku izvršitve obsodbe ni trpel, je pa trpel zato tem huje, predno so ga privedli do stola.

To in ono.

Kako so cestni pometachi ohladili kri razburjene dame. V francoskem modernem kopališču Aix-les Bains je prišlo nedavno do čudnega prizora, ki je povzročil mnogo opazk, zabave in smeha. Po cesti grede se je neka dama sprla s svojim spremljevalcem. Prišlo je do javne rokoborbe in ker dama ni hotela odnehati, je potegnila iz ročne

torbice samokres ter začela streljati za gospodom, ki jo je seveda urno popihal. Toda dama se ni hotela ohladiti in je streljala za gospodom še potem, ko ji je že on zdavno zginil izpred oči. To so opazili cestni pometachi, ki so baš škropili cesto. Ker so bili sami v nevarnosti, da jih zadene krogla iz samokresa, so obrnili brizgalnico proti dami ter jo kmalu razorožili. Tako so ohlajeno in dobobra mokro potem peljali na policijo.

OPICE — VOJAKI. V zadnjih bojih na Kitajskem so nastopili kaj čudni vojščaki. Kitajci so izurili in poslali na bojišče proti sovražniku tudi — opice! Opice so hude in nevarene sovražnik. Res je, da je za njihovo vojaško izobrazbo potrebno mnogo časa in truda, toda ko so enkrat izurjene, se bore pač kot same... živali. Urijo jih tako, da jih razdeli v več skupin, katerih ene predstavljajo sovražnika. Da znajo razlikovati sovražnika od svojih, jih prebarvajo z različnimi barvami. Predvsem so take opice izurjene v trganju sovražnikovih zastav. Ako hoče napasti vojskovodja sovražnika, izbere v to svrhu kakih 20 bojnih opic, ki naj predvsem zbegajo nasprotnika. Te živali puste par dni stradati, da postanejo divje in naravnost krvoločne. Ponoči, malo pred napadom, jih namažejo z barvami, ki se ponoči svetijo, in izpuste na sovražnika. Z besnimi kiki »va-va« planejo potem opice nad nasprotno vrsto in iščejo zastav, da bi jih ugrabile in prinesle nazaj kot bojne trofeje. Pri tem skačejo kot satani med prestrašenimi vojščaki, brcajo in grizejo okoli sebe, da vse beži od njih. Joj onemu, ki ga dobe v svoje šape! Opica ima izredno mišičaste tace, ki razvijajo silno moč. Kogar se oklenejo, je po njem, posebno ker mu strašno zobovje naravnost odgrizne glavo. Sovražnik je ves zbežan, in ta trenutek porabi vojskovodja, da napade nasprotnika v splošni zmedi.

Listnica upravnistva.

Se. Pavel, pri Preboldu. Gosp. K. Golavšek v Št. Pavlu pri Preboldu, kateri je inseriral »Cilinder« in »šivalni stroj« v »Novi Dobi«, naj nam takoj javi svoj natančni naslov, ker ga pošta Št. Pavel baje ne pozna in nam je od nas na njega poslano pismo vrnila.

Odgovorni urednik: Rado Pečnik.
Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Razširjajte „Novo Dobo“!

V Gaberju ali Sp. Hudinji se išče snažna in lepo opremljena

soba.

Naslov v upravi lista. 2—1

Kdor pošlje 3 Din

v poštinih markah dobi 1. številko »Ilustrovanega tjednika«, ki izide te dni. Naročnina do konca leta 15 Din. Pri naročninah bo slike naših političarjev, glasovitih ljudi, krajev, dogodkov romane itd. Lepa prilika za hrvaščino naučiti. »Ilustrovani tjednik«, Zagreb, I. p. p. 375,

Obvestilo.

P. t. občinstvo se obvešča, da g. ALOJZ RUSTJA ni več zastopnik posredovalnice za nakup in prodajo posestev LOVRO ČREMOŽNIKA v Celju, Prešernova ul. 19 in ni upravičen v njenem imenu in za njo posredovati, ker od 4. t. m. naprej ni več v njeni službi. 1

Riobuke

moderne fazone in fine kakovosti, kakor tudi vse vrste čepice, srajce, kravate, sploh vse perilo in modne predmete za gospode, se prodaja letos po zelo nizkih cenah samo v veletrgovini

R. STERMECKI, CELJE

Trgovci engros cenel! Cenik zastoj!

V brivnici Ročtomaj, Prešernova ulica šte. 19

striženje samo Din 5.—

Istotam brušenje britev, škarij, gilett, nožev, kuhinjskih in mesarskih nožev ter sekir.

Učiteljica

žen. roč. del sprejema ročna dela, šivanje perila, predpasnikov, otroških oblek na dom. 3-1 Naslov pove upravnistvo »N. d.«

Električni likalnik

najboljše svetovne znamke

3 kg . . . Din 200 —

4 » . . . » 240 —

z žico vred.

Žarnice 10—3

in drugi material po najnižjih cenah pri

Karol Florjančič, Celje,

Cankarjeva ul. 2., poleg davč. urada.

Gobe, orehi, rujevi, zeleni in beli fižol kupuje

„Gliva“ - Ljubljana

Gospodarska cesta 3,
6—5 Wolfova ulica 12.

Trimô

z zrcalom v velikosti 78x160 cm in s podstavkom za cvetlice se proda. Primeren za modne salone, pisarne in trgovine. Kje 2-1 pove upravnistvo »Nove dobe«.

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček, rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000—

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Podružnice
Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

Večjo prazno, snažno

2—2

Cenj. damam se priporoča 10-6

sobo

iščem za takoj, ev. tudi za pozneje.
Milka Sepejeva, učiteljica, dešk. ok. šola.

Proda se sesalka

s kompletno opravo, dvokolna, priprava za uporabo v slučaju ognja, kakor tudi za vsako drugo uporabo. Poizve se pri J. Šarlah, Gaberje 124.

Na prodaj je poceni

2—1

hiša z vrtom

na zelo prometnem industrijskem kraju, priprava za vsakega obrtnika. Ponudbe na naslov: Josip Adrinek, mesar, Store pri Celju.

šivilja

za izdelovanje oblek, kostumov, plaščev i. t. d. po zelo znižanih cenah.

Angela Andervald,

Celje, Dolgo polje štev. 17, I. nadst.

Andr. Milevski

Auto-taksa

Sprejem naročil za prevažanje oseb z avtomobilom. Celje, Prešernova ul. 6, Andr. Milevski, trgovina. 36

Po znižani ceni

novo došlo blago kupi se za jesen in zimo v manufakturni in modni trgovini

MILOŠ PŠENIČNIK, CELJE Kralja Petra c. 5.

V zalogi sukno, kamgarni, double za površnike, novitete za damske obleke, barhenti, šifoni, pletene jopice, šali itd.
V zalogi najfinejši velour za damske plašče.

Samo pristno češko blago!

Postrežba solidna!

Samo pristno češko blago!

Na drobno!

Pri

Na debelo!

Kupujte

po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri

„Solncu“

Kupujte

po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri

„Solncu“

manufakturno in modno blago

kakor n. pr.: Sukno, hlačovina, tiskovina (Druck), cefir, volna za jumperje, pavla v vseh barvah, prejca, vezenina, blago za prte, dežnike, kravate, moško perilo, svilene robce, vence za neveste, flor nogavice i. t. d.

Platno belo in rujava,
Kupi pri nas samo pravo.Zato prepričajte se vsi,
Da pri nas po ceni se dobi.

A. Drogenik, Celje, Glavni trg 9.

Kleparstvo, vodovodne instalacije in naprava strelovodov

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila
Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.

477 — 61

Trboveljski premog

iz rudnikov: Laško, Hrastnik in Trbovlje in

trboveljski prima portland cement

dobavi iz tukajšnjega skladišča ali pri celih vagonih
od vagona po najnižjih dnevnih cenah

Premog se dostavlja na željo tudi na dom.

ZVEZA SLOVENSkih TRGOVCEV

Cvenkel, Elsbacher in Ravnikar

pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju.

Umrl nam je naš ljubljencek, naš nepozabni sinček in brat

TUGOMER

Pogreb je v petek ob 15. uri iz javne bolnice na mestno pokopališče.

V Celju, dne 5. novembra 1924.

Dr. RUDOLF DOBOVIŠEK, LINA DOBOVIŠEK,

starši.

RUDI in ŽELIMIR,

brata.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilniški posli se izvršujejo naskalanineje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad 400.000.000.—

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.